

Posudek bakalářské práce Lenky Matouškové

Francouzská a česká terminologie v evropských legislativních textech zaměřených na oblast: „Pracovní podmínky – bezpečnost pracovníků“

(FF JU České Budějovice, 2009, 94 stran)

Cílem práce Lenky Matouškové je analyzovat překlady vybraných francouzských terminologických kolokací z příslušné tématické oblasti. Analýzu provádí pomocí elektronického korpusu, který sama vytváří v programu ParaConc, paralelní soubor textů se pak stane součástí korpusu CORTE.

V úvodních kapitolách diplomantka nejprve informuje o korpusové lingvistice a představuje hlavní paralelní korpusy, ve kterých se vyskytuje francouzština. dále uvádí seznam textů, které do korpusu zahrnuje, vysvětlení základních lingvistických pojmů a seznam klíčových slov. Hlavní část práce spočívá v hodnocení míry adekvátnosti překladu.

Jako adekvátní určuje diplomantka ty případy, kdy český překlad kolokace odpovídá termínu závazných databází (ISAP, IATE), dále pokud se shodují s ekvivalenty slovníkovými či pokud mají oporu v českých právních předpisech. Je nutné se ovšem ptát, zda toto vymezení adekvátnosti postačuje, zda by nebylo záhodno vymezení argumentovat v širším translatologickém kontextu. Podobně lze problematizovat i vymezení překladu neadekvátního, zejména podskupiny „překlad nepřesný“.

Nejprve diplomantka uvádí seznam kolokací, jejichž překlad považuje za adekvátní, tuto skupinu dělí na kolokace překládané vždy jedním termínem a kolokace překládané více adekvátními termíny.

Kapitola 2.3.2. obsahuje kolokace, jejichž překlad byl vyhodnocen jako neadekvátní. Nejprve analyzuje tzv. nepřesné překlady, sem diplomantka řadí případy, kdy došlo k významovému posunu, k nejasnosti při interpretaci či k užití hyponym a hyperonym. Některé výklady, které diplomantka uvádí jsou zajímavé a promyšlené, jiné již méně – např. když jako kritérium nesprávnosti je uváděno užití hyperonyma. Opět uvádím, že proto, abychom mohli udělat skutečně fundovaný závěr stran správnosti/nesprávnosti překladu, museli bychom vzít v úvahu velké množství kontextových a právně-věcných faktorů.

V další kapitole pak uvádí příklady, kdy překladatel neužil závazného termínu databází. Oceňuji, že se snaží zamýšlet nad tím, jaké důsledky to má pro překlad, přičemž ukazuje, že ne vždy musí být neužití závazného termínu problém pro správnost překladu.

Kapitola 2.3.4. je pak zajímavým příkladem analýz tzv. nezařaditelných kolokací. Diplomantka důkladně kontextově a věcně analyzuje kolokace, které nebyly jednoznačné, a dotýká se mnoha problémů, které hodnocení adekvátnosti překladu předpokládá.

Zajímavým lexikografickým příspěvkem je kapitola 2.4.

Řešila diplomantka problém jazyka originálu, ze kterého byl skutečně pořízen český překlad? Musela jím nutně vždy být francouzština?

Závěr - diplomantka odvedla důkladnou a poctivou práci. Otázkou zůstává, do jaké míry je zvolená metodika relevantní pro závěry ohledně kvality překladů. Jako zásadní problém metodiky vidím dvě skutečnosti: 1) není 100% jistota ohledně jazykového zdroje překládaného textu, 2) translatologický problém adekvátnosti je nutno řešit v širší kontextové a právně-věcné rovině.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat známkou **výborně minus**
V Českých Budějovicích dne 23. května 2009.

PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Ondřej Pešek', written in a cursive style.